

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 84P/170/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7124221223
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Gajdošová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2025:7124221223.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Ivanou Gajdošovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, na návrh matky C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. XXX, za účasti otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. XXX, za účasti Okresnej prokuratúry Košice - okolie, v konaní o zrušení ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Matka maloletého podala dňa 14.11.2024 na tunajší súd návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti u maloletého A..

2. Návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Mestského súdu Košice, sp. zn. 84P/104/2023 zo dňa 14.3.2024 bola A. nariadená ústavná starostlivosť v Centre pre deti a rodiny Zem detí - Košice n. o., F. XXX/X,XXX XX G. H. C.. Dôvodom boli zlé bytové podmienky, ako aj skutočnosť, že matka výchovu maloletého sama nevládala, nakoľko v tom čase bol jej manžel vo výkone trestu odňatia slobody. Odvtedy sa situácia zmenila. Manžel sa vrátil z výkonu trestu odňatia slobody a vyriešili sa aj ich bytové pomery. Maloletého A. často berú domov a badajú zmenu v jeho správaní.

3. Súd vykonal vo veci dokazovanie správou Centra pre deti a rodiny Zem detí – Košice, šetrením pomerov na strane maloletého a na strane rodičov, šetrením príjmov rodičov, zisťovaním povesti rodičov, odpisom z ich registra trestov, oboznámením sa s obsahom pripojených spisov, ako aj výsluchom účastníkov konania a zistil nasledujúci skutočný stav veci.

4. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 21.1.2025 súd zistil, že z manželstva F. B., nar. X.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX sa narodilo deväť detí a to plnoletí Ingrida, Viktor, Viktória, Kristián, Patrícia, Milan a maloletí A., I. a A.. Maloletý I. je zverený do starostlivosti CDR Košická Nová Ves. Dve deti, a to F. a D. zomreli na zápal pľúc.

Maloletý A. bol rozhodnutím súdu najprv zverený do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny – Zem detí – Košice, n.o.. Kvôli problémovému správaniu bol maloletý A. dočasne umiestnený do Liečebno – výchovného sanatória Čakany a následne vrátený späť do CDR Zem detí. Od 11.5.2023 – 19.6.2023 bol maloletý hospitalizovaný v J. B. K. D. L. z dôvodu poruchy správania a agresivity. Od 14.9.2023 – 21.12.2023 bol umiestnený v Liečebno-výchovnom sanatóriu Čakany. Po návrate nastúpil do svojej kmeňovej školy. Od nástupu do školy bolo centru hlásené neprimerané správanie, škola ho nevedela zvládať, búchal päťou do lavíc, vulgárne nadával, hlavu si búchal o stenu. Narúšal celý vyučovací proces, jeho spolužiaci mali z neho strach, po prvej vyučovacej hodine ho muselo centrum vyzdvihnúť. Od 1.2.2024 bol prijatý na vzdelávanie v Špeciálnej základnej škole internátnej Spišské Vlachy. Maloletý bol na internáte od pondelka do piatka. Po prvom týždni centrum dostalo zo školy upozornenie na jeho

nevhodné správanie, odtláčal lavice, vykrikoval, že nebude nič robiť, mal odmietavý postoj k učeniu. Voči učiteľom a deťom sa správal vulgárne a agresívne. Má výbuchy hnevu, ničí majetok školy, vyrušuje. Ostatné deti odmietajú kvôli nemu chodiť do školy. Fyzicky napadol aj učiteľku. Z internátu aj zo školy bol vyradený dňa 20.3.2024. Jeho agresívne správanie sa prejavuje aj na samostatne usporiadanej skupine. Nedokáže fungovať v spoločnosti detí, nedokáže kooperovať na skupine, neuznáva autority. Má sebapoškodzovacie sklony, už trikrát si poranil ruku, z toho dvakrát bol ošetrovaný chirurgicky. V okolí jeho terajšieho zariadenia po obvolaní škôl ho nemôžu prijať z kapacitných dôvodov. Centrum s dieťaťom vedie pravidelné rozhovory a pracuje s dieťaťom. Nepomáha ani medikamentózna liečba. Maloletý má vyšetrením v pedopsychiatrickej ambulancii MUDr. Rosenbergerovej stanovenú diagnózu: F92.8 Iná zmiešaná porucha správania a emotivity F70.1 Mierne duševná zaostalosť s významnou poruchou správania a s potrebou pozorovania alebo liečby. Pedopsychiater po konzultácii doporučuje režimové zariadenie reedukačné centrum alebo návrat do biologickej rodiny. Vzhľadom na tieto skutočnosti úrad písomne oslovil zariadenia, ktoré majú samostatnú špecializovanú skupinu pre deti s duševnou poruchou. Boli oslovené Centrum pre deti a rodiny Snina, Centrum pre deti a rodiny Remetské Hámre a Centrum pre deti a rodiny Košická Nová Ves. Uvedená centrá sa vyjadřili, že nemajú voľné miesta v špecializovanej samostatnej skupine s duševnými poruchami. Centrum pre deti a rodiny Zem detí telefonicky oslovilo Reedukačné centrá Čerenčany, Bankov a Mlynky - Biele Vody - tie však prijímajú deti až od 2. stupňa ZŠ. Dňa 27.5.2024 prijal úrad opätovnú žiadosť o urýchlenú spoluprácu pri riešení situácie mal. A. B. a jeho umiestnenie do centra s špecializovanou skupinou, nakoľko CDR Zem detí nie je prispôbené jeho potrebám, jeho poruchám správania, prípadne navrhujú sanáciu do biologickej rodiny. Centrum uvádza, že maloletý si vyžaduje špecialistov k uspokojeniu jeho potrieb, ktoré Centrum pre deti a rodiny Zem detí nedokáže poskytnúť, nakoľko nemajú špecializovanú skupinu. V žiadosti sa uvádza, že po vyradení zo Špeciálnej základnej školy internátnej Spišské Vlachy bol následne prijatý do Základnej školy Drienovec na individuálne vzdelávanie 1x týždenne na 2 vyučovacie hodiny, ktoré maloletý takisto nezvláda. V dňoch od 17.05.2024-22.5.2024 bola privolaná RZP spolu s políciou celkovo trikrát pre jeho nezvládnuteľné agresívne správanie, opakované pokusy o útek, sebapoškodzovacie sklony, dokonca udrel vychovávateľa a svojím správaním vyvoláva amoky a výbuchy hnevu u ďalšieho dieťaťa na skupine. Výrazne znemožňuje chod samostatnej skupiny. Snaží sa opakovane o útek, otvoriť okno alebo ho rozbiť, u maloletého sa stupňuje agresivita, vyhráža sa vychovávateľom a deťom slovami „všetkých vás zabijem“. Od 22.5.2024 – 4.6.2024 bol hospitalizovaný na Psychiatrickom oddelení v Nemocnici v Prešove.

Dňa 20.1.2025 bolo vykonané neohlásené sociálne šetrenie v domácnosti rodičov vo Veľkej Ide. Bytové pomery v domácnosti sú nezmenené, rodičia naďalej obývajú polorozpadnutý rodinný dom so základným vybavením, v ktorom okrem rodičov bývajú ešte ich synovia F., B. a dcéra E. s partnerom. Hygiena domácnosti je na nízkej úrovni, kúria pieckou na tuhé palivo. Vodu si donášajú zo spoločnej studne. Otec maloletého je bez príjmu, matka je poberateľkou hmotnej núdze. Rodina sa má v najbližších dňoch vysťahovať z príbytku. Otec maloletého A. uviedol, že bývať pôjdu o poschodie vyššie. Priestor, do ktorého sa má rodina nasťahovať je bez zariadenia, v miestnosti nie je ani okno. Rodičia uviedli, že toho času nemajú finančné prostriedky na zariadenie. Rodičia maloletého uviedli, že maloletý chodí na povolené pobyty do domáceho prostredia, jeho správanie nie je úplne v poriadku, naposledy rozbil televízor, dôvod jeho konania maloletý rodičom uviesť nevedel. Susedia uviedli, že maloletý A. sa správa nevhodne, ubližuje malým deťom, opakovane mal. A. prosil o jedlo svojich susedov. Väčšinou to bolo v čase požitia alkoholických nápojov u rodičov mal. A.. Susedia ďalej uviedli, že rodičia vo veľkej miere užívajú alkoholické nápoje. Otec uviedol, že mal. A. je „šibnutý“ a nevie s istotou povedať, či je vhodné, aby bol maloletý vrátený do biologickej rodiny. Matka mal. A. trvá na zrušení ústavnej starostlivosti. Vzhľadom k tomu, že rodičia doposiaľ nezmenili spôsob života a nevytvorili maloletému dieťaťu vhodné výchovné prostredie, úrad navrhuje, aby bol návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti zamietnutý.

5. Zo správy Centra pre deti a rodiny Zem detí – Košice zo dňa 19.2.2025 súd zistil, že maloletý je od 16.1.2023 umiestnený na samostatnej usporiadanej skupine v Drienovci. A. má problémové správanie, jeho správanie bez prítomnosti ostatných detí je v norme, akonáhle prichádzajú ostatné deti zo škôl, jeho správanie sa rapídny spôsobom zhoršuje. Je hlučný, nerešpektuje vychovávateľov, má agresívne prejavy voči deťom. Pri amokových prejavoch ničí majetok centra. Kvôli jeho správaniu nie je reálne s deťmi absolvovať výlety, tábory a iné aktivity mimo centra.

Maloletý chodí na pravidelné pobyty do rodiny. Matka mala občas problémy s odovzdaním dieťaťa späť v CDR. Počas pobytov boli vykonané neohlásené kontroly v domácnosti, dieťa bolo spokojné, usmievavé, v poriadku. Matka však neodhliada na pravidelné užívanie medikamentózneho liečby, ktorá je A. predpísaná.

Z dôvodu A. správanie je na SUS vysoká fluktuácia vychovávateľov. Centrum súhlasí so zrušením ústavnej starostlivosti u maloletého, matka prisľúbila dohľad nad školskou dochádzkou a výchovou maloletého.

6. Zo správy obce D. E. o povesti rodičov zo dňa 9.1.2025 súd zistil, že matka maloletého je nezamestnaná, žije s manželom a deťmi v chatrči v rómskej osade. Hygiena v rodine nie je najlepšia. K výchove svojich detí sa rodina stavia benevolentne. Otec maloletého bol viackrát súdne trestaný. Zo správy obce zo dňa 19.3.2025 súd zistil, že rodina býva v rovnakom dome ako doposiaľ, avšak presťahovali sa zo spodného poschodia na horné. Prízemie už bolo prakticky neobývateľné. Vybavenie domácnosti je len to najzákladnejšie a najnutnejšie. Rodina nadmerne neužíva alkoholické nápoje, nakoľko je ich príjem veľmi nízky, užívajú ich údajne len pri nejakej príležitosti.

7. Z odpisu z Registra trestov matky zo dňa 30.12.2024 súd zistil, že matka maloletého bola sedemkrát súdne trestaná, z toho šesťkrát za trestný čin ohrozovania mravnej výchovy mládeže. Z odpisu z Registra trestov otca zo dňa 30.12.2024 súd zistil, že otec maloletého bol šesťkrát súdne trestaný, z toho trikrát za trestný čin ohrozovania mravnej výchovy mládeže.

8. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 9.1.2025, správy Sociálnej poisťovne zo dňa 16.1.2025 a z výpovede matky súd zistil, že matka maloletého je nezamestnaná a poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 138 eur mesačne. Iné príjmy z iných zdrojov nemá, nevlastní žiaden majetok. Matka má plnoleté deti E., D., B., B., M. a A.. M. a D. sa v súčasnosti nachádzajú vo výkone trestu za krádež. Dve deti matky, a to F. a D. zomreli. Okrem mal. A. má maloletého syna I., nar. XX.X.XXXX, ktorý má nariadenú ústavnú starostlivosť v CDR Košická Nová Ves. Matka býva vo D. E. v príbytku. V spoločnej domácnosti žije matka a otec maloletého, plnoletá dcéra matky E. so svojim druhom. Ingrida nepracuje, poberá dávku v hmotnej núdzi 187 eur mesačne. Druh Ingridy nepracuje, poberá dávku v hmotnej núdzi 187 eur mesačne. Ďalej s nimi žije plnoletý A., ktorý bol v rámci dovŕšenia plnoletosti prepustený z reedukačného centra, nepracuje a nepoberá žiadnu dávku. Ďalej s nimi žije plnoletý syn B., ktorý nemá žiadne deti, nepracuje, poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 87 eur mesačne.

9. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 9.1.2025, správy Sociálnej poisťovne zo dňa 16.1.2025 a z výpovede otca súd zistil, že otec maloletého nepracuje, nemá žiaden príjem. Vyživovaciu povinnosť má k maloletému I. B., nar. XX.X.XXXX, ktorý sa nachádza v ústavnej starostlivosti. Bytové podmienky má rovnaké, ako matka maloletého.

10. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 20.5.2025 súd zistil, že dňa 23.4.2025 o 10.00 hod. terénna sociálna pracovníčka z D. E. telefonicky kontaktovala zariadenie CDR Zem detí, aby prišli osobne prevziať z povoleného pobytu mal. A., nakoľko je matka aj otec pod vplyvom alkoholu. Mal. A. sa vyjadril, že nechce byť doma a veľmi sa tešil z toho, že si pre neho prišli vychovatelia z CDR, do motorového vozidla mal. A. sadol bez problémov. Mal. A. sa vyjadril, že chce byť spolu s bratom I. v CDR. Plnoletý brat A. uviedol, že tiež nevláda situáciu v rodine a sám by sa najradšej odsťahoval od rodičov.

Dňa 25.4.2025 úrad vykonal návštevu v CDR Košická nová Ves. Maloletý I., súrodenec mal. A. uviedol, že chce aby bol v zariadení spolu s bratom A., má s ním blízky vzťah.

Dňa 5.5.2025 bol mal. A. B. hospitalizovaný v Detskej psychiatickej nemocnici Michalovce.

V rodine maloletého A. boli prešetrované bytové pomery. Rodina bola vystahovaná z príbytku, a to z dôvodu nadmerného užívania alkoholických nápojov.

Vzhľadom k tomu, že rodičia doposiaľ nezmenili spôsob života a nevytvorili maloletému dieťaťu vhodné výchovné prostredie, úrad navrhuje, aby bol návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti zamietnutý.

11. Z pripojených spisov tunajšieho súdu súd zistil, že uznesením Okresného súdu Košice-okolie, sp. zn. 9P/197/2022 zo dňa 2.1.2023, právoplatné dňa 01.03.2023, bol maloletý A. B., nar. X.X.XXXX neodkladne zverený do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny – Zem detí – Košice, n.o., F. XXX/X, XXX XX G. H. C..

Rozsudkom Okresného súdu Košice – okolie, sp. zn. 9P/197/2022 zo dňa 18.5.2023, právoplatné dňa 7.7.2023 bolo maloletému A. B., nar. X.X.XXXX uložené výchovné opatrenie v Centre pre deti a rodiny

Zem detí – Košice, na zabezpečenie odbornej pomoci maloletému dieťaťu a zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov najdlhšie na 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

Uznesením Mestského súdu Košice, sp. zn. 84P/49/2023 zo dňa 11.9.2023, právoplatné dňa 30.9.2023, bol maloletý A. dočasne umiestnený do Liečebno – výchovného sanatória Čakany.

Uznesením Mestského súdu Košice, sp. zn. 84P/49/2023 zo dňa 13.12.2023, právoplatné dňa 3.1.2024, bolo konanie vo veci zmeny výchovného zariadenia zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu.

Uznesením Mestského súdu Košice, sp. zn. 84P/104/2023 zo dňa 18.12.2023, právoplatné dňa 24.1.2024 bol maloletý A. B. neodkladným opatrením zverený do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Zem detí – Košice.

Rozsudkom Mestského súdu Košice sp. zn. 84P/104/2023 zo dňa 14.3.2024, právoplatné dňa 19.4.2024 bola u maloletého A. B. nariadená ústavná starostlivosť, ktorá bude vykonávaná v Centre pre deti a rodiny Zem detí, n.o.

12. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 84P/52/2025 vo veci zrušenia ústavnej starostlivosti k mal. I. B. (brat mal. A.) súd zistil, že maloletý I. je umiestnený CDR Košická Nová Ves. Má 14 rokov, je priateľskej povahy. Je veľmi rodinne orientovaný a na jeho blízkych mu záleží. Je veľmi poriadkumilovný a dbá na to, aby mal všetko v poriadku a na svojom mieste. V každodenných aktivitách si dáva záležť na organizovanosti. Počas veľkonočného pobytu v rodine (22.4.2025) sa maloletý do CDR nevrátil. Následne bolo vykonané v rodine šetrenie 23.4.2025, kde bolo zistené, že matka nie je doma, údajne bola opitá v osade. Dňa 5.5.2025 bolo vykonané ďalšie šetrenie, kde bolo zistené, že matka s rodinou nežije, odišla bývať k dcére B.. Matka sa počas šetrenia dostavila do domácnosti opitá.

13. Z výpovede matky na pojednávaní dňa 16.4.2025 súd zistil, že trvá na podanom návrhu na zrušenie ústavnej starostlivosti. Maloletý chodí domov približne dvakrát mesačne na víkend, maloletý ju rešpektuje. Maloletý v domácnosti rozbil televízor z dôvodu, že mal nervy. Ona nebola doma, o incidente jej povedala len jej dcéra, ktorá bola vtedy doma. Nervóznym bol z toho, že nemohol ísť von hrať futbal. Lieky mu počas pobytov podáva matka.

Nie je pravda, že mu lieky nepodáva, ako tvrdilo CDR. Diagnózy syna pomenovať nevedela, dôvod, prečo má maloletý brať lieky uviesť nevedela. Stravu mu takisto zabezpečuje matka, susedia povedali, že mu nedáva jesť, pretože im závidia. Nevie prečo maloletý pred umiestnením nechodil do školy, teraz to bude iné, do školy chodiť bude. Matka maloletého alkohol nepožíva už päť mesiacov.

Na pojednávanie dňa 22.5.2025 sa matka nedostavila, svoju neprítomnosť neospravedlnila.

14. Z výpovede otca na pojednávaní dňa 16.4.2025 súd zistil, že s podaným návrhom súhlasí. Pri šetrení pomerov v rodine uviedol, že nechce, aby sa A. vrátil do domácnosti z toho dôvodu, že v danej chvíli bol nervózny z iných dôvodov. Keď je A. v rodine, rešpektuje pokyny a pravidlá fungovania rodiny. Na dotaz súdu otec nevedel uviesť pravidlá, ktoré v rodine A. musí dodržiavať. On nie je doma, chodí k bratrancovi pozerať televíziu, veci doma rieši jeho manželka. On aj matka maloletého požívajú alkoholické nápoje jeden až dvakrát do mesiaca podľa možnosti, keď prídu dávky. Maloletý berie lieky na nervozitu, tieto mu podáva jeho manželka, alebo jeho dcéra a to isté platí, čo sa týka podávania stravy. Ak sa maloletý vráti domov a nebude chodiť do školy, tak pôjde naspäť do CDR.

Otec maloletého nemá občiansky preukaz ani žiaden príjem minimálne od roku 2021.

Na pojednávanie dňa 22.5.2025 sa otec nedostavil, svoju neprítomnosť neospravedlnil.

15. Z prednesu kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 16.4.2025 súd zistil, že je pravdou, že rodičia si usporiadali svoje bytové pomery, ktoré boli v minulosti horšie. Keď bol v minulosti otec vo výkone trestu, tak celá chatrč spadla. Deti behali po osade hladné, smädné, brali chlieb psom, nechodili do školy a preto aj boli vyňaté, že tieto podmienky boli naozaj veľmi zlé. Matka bola absolútne ľahostajná voči výchove a starostlivosti o svoje deti. Tie bytové podmienky sa po návrate otca zlepšili. Majú teraz na bývanie väčší priestor, majú tam posteľ. Takisto má za to, že by bolo možné maloletému vybaviť školu v rámci jeho individuálneho študijného plánu, do ktorej by chodil na dve hodiny, ale problémy u maloletého sú v správaní a tie problémy sú aj v CDR a kolízna opatrovníčka má obavy, že po návrate do domáceho prostredia by tieto problémy pretrvávali. Maloletý ubližuje iným deťom a obáva sa aj toho, že by nechodil do školy. Preto si myslí, že jeho návrat do domáceho prostredia nie je vhodný. Naposledy, keď absolvovala rozhovor s maloletým v rámci CDR, maloletý bol pokojný, absolvovali polhodinový rozhovor. Maloletý sa vyjadril, že si uvedomuje, že má výbuchy hnevu, ktoré nedokáže kontrolovať a uviedol kolíznej opatrovníčke, že tieto výbuchy naňho prichádzajú aj doma a to vtedy, keď jeho matka pije, požíva alkoholické nápoje v nadmernej miere, vtedy sa maloletý prestáva kontrolovať. Kolízna

opatrovníčka by ale navrhla zmenu zariadenia, pretože to, v ktorom je, tento pobyt nefunguje. Maloletý robí zle aj ostatným deťom, nemôže kvôli nemu fungovať samostatne usporiadaná skupina. Z prednesu kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 22.5.2025 súd zistil, že navrhuje, aby súd návrh matky zamietol a súhlasí s tým, aby súd na svoj podnet spojil súrodencov I. a A. v CDR Košická Nová Ves.

16. Z prednesu prokurátora Okresnej prokuratúry Košice – okolie na pojednávaní dňa 16.4.2025 a 22.5.2025 súd zistil, že sa v celom rozsahu sa pripája k návrhu vyjadrenému kolíznym opatrovníkom na zamietnutie návrhu na zrušenie ústavnej starostlivosti a spojenie súrodencov v CDR Košická Nová Ves na základe podnetu navrhnutého súdom.

17. Uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 22.5.2025 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým premiestnil maloletého v rámci nariadenej ústavnej starostlivosti z CDR Zem detí – Košice n. o. do CDR Košická Nová Ves.

Zároveň súd z vlastného podnetu začal konanie vo veci samej o zmenu zariadenia u maloletého a toto vylúčil na samostatné konanie.

18. Podľa § 44 ods. 1 až 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení (ďalej len „zákon o rodine“), náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

(2) Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

(3) Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

(4) Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

19. Podľa § 55 ods. 1 – 3 zákona o rodine,

(1) Súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

(2) Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

(3) Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

20. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre zrušenie ústavnej starostlivosti u maloletého a jeho návrat do domáceho prostredia, a to jednak z dôvodov na strane dieťaťa a najmä z dôvodov na strane rodičov maloletého.

Súd má za to, že v dôsledku hrubého zanedbávania výchovy a starostlivosti o maloletého v minulosti, nadmerného požívania alkoholických nápojov rodičmi a extrémne zanedbaného výchovného prostredia, v ktorom maloletý vyrastal, je zdravý vývoj maloletého narušený. Maloletý vykazuje problémové správanie, nie je schopný fungovať v skupine rovesníkov bez konfliktov, narúša výchovný proces na samostatne usporiadanej skupine a v škole. Potrebuje vysoko citlivý prístup a stabilizáciu životných podmienok. Súd nepovažuje za vhodné neustále premiestňovanie maloletého, či sľubovanie mu návratu do domáceho prostredia, čo dieťa ešte viac zneisťuje a robí pre neho jeho životné podmienky neprehľadné a nepredvídateľné. A. potrebuje starostlivosť, ktorá zahŕňa pevné pravidlá, láskavý prístup, stabilitu, pravidelné navštevovanie odborných ambulancií, podávanie medikamentózneho liečby, zvládanie výbuchov hnevu a zabezpečenie jeho bezpečia aj pred sebapoškodzovaním. Tieto zvýšené

nároky dieťaťa na starostlivosť nie sú jeho rodičia schopní napĺňať a súd má za to, že toto je možné v súčasnosti len v podmienkach CDR.

Na strane rodičov súd nezistil zmenu podmienok, ktorá by umožňovala návrat dieťaťa do ich starostlivosti. Súd pracuje s rodinou od roku 2021, pričom pojednávanie v apríli 2025 bolo prvé, na ktoré sa matka dostavila za štyri roky, napriek tomu, že na každé jedno pojednávanie bola riadne súdom predvolaná. Otec sa na pojednávaniach týkajúcich sa jeho detí zúčastňoval len v období, keď bol vo výkone trestu a bol na tieto predvedený eskortou z ÚVTOS. Počas celej tejto doby súd sledoval situáciu v rodine, ktorá počas celej doby bola nevyhovujúca pre návrat maloletých detí do domáceho prostredia (súd riešil v danom čase maloletého A., maloletého I. a maloletého A.). Obaja rodičia a aj ostatní dospelí členovia domácnosti požívali alkoholické nápoje vo zvýšenej miere. Príbytok rodičov vyhorel (pričom susedia uviedli, že ho podpálil práve maloletý A.). Deti boli nezaopatrené, hladné, bez žiadneho dozoru a prevládalo u nich masívne záškoláctvo. Po odobratí zo starostlivosti rodičov boli deti zanedbané, nepoznali dni v týždni, ročné obdobia. Súdu sa nepodarilo zistiť a rodičia nepreukázali, že by na ich strane došlo k akémukoľvek zlepšeniu podmienok od danej doby. Obaja sa vyznačujú maximálne laxným prístupom k starostlivosti o svoje deti, čo preukázali aj počas povolených pobytov detí v domácnosti, kedy sa opätovne vyskytli incidenty v správaní A. (údajne podpálil lúku, ubližoval iným deťom), rodičia maloletému nepodávali predpísanú liečbu, stravu, požívali alkoholické nápoje. Rodičia si za celý čas nezabezpečili žiadny relevantný príjem, z ktorého by boli schopní poskytovať dieťaťu primeranú výživu, v tomto smere nevyvinuli žiadnu snahu a ani nedeklarovali, že by to mali v úmysle.

Na základe všetkých uvedených skutočností má súd za preukázané, že návrat maloletého do domáceho prostredia by zjavne nebol v jeho záujme a bol by spôsobilý ohroziť nielen riadnu výchovu a vzdelanie maloletého, ale potenciálne aj jeho riadnu výživu, život a zdravie. Z uvedených dôvodov súd návrh matky zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa §63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.